

DE WINTERKONING

1. Van alles wat Hans Stapersma
2. Jeugdexcursies Vinkenbaan 2002-2021 Jos Vroege
6. Wist je dat, augustus 2021 Martine Kamminga
7. Vinkenbaanverslag 2020 (deel 1) Richard Reijnders
11. Bosuil territoria in 2021 (*) Arend de Jong/Dook Vlucht
16. Green metal Green - White flag Green Jos Vroege
21. Jongerenrubriek "Het Winterkoninkje"
- Weidevogelexcursie, 16-5-'21 Daan Sloog
  - Excursie zwaluwen, 13-6-'21 Jitte van Leeuwen
  - Excursieprogramma 2021-2022 Micha de Heus/Hans Kuperus
27. Vogelbladen augustus 2021 Martine Kamminga
31. Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, mei-juli 2021
Hans Schekkerman
43. Lezingen & Excursies t/m 4e kwartaal 2021
Commissie Lezingen & Excursies
43. Nieuwe (jeugd) leden Redactie

WIE, WAT, WAAR IN VOGELWERK GROEP MIDDEN-KENNEMERLAND

Houd Ctrl ingedrukt en kies één van bovenstaande hoofdstukken

- Opnieuw een nogal dunne Winterkoning, direct of indirect vooral het gevolg van corona. Geen excursies dus ook geen excursie-verslagen en verder nog steeds een vacature in de Redactie waardoor een aantal vaste rubrieken ontbreken.
- Het Bestuur, de Werkgroep Ruimtelijke Ordening en de Jongeren Werkgroep zijn inmiddels wel weer fysiek bijeen geweest. Laten we hopen dat we de beperkingen in verband met corona zo langzamerhand achter ons kunnen laten en dat we ook het normale verenigingsleven weer een beetje op kunnen pakken.
- De volgende **Algemene Ledenvergadering (ALV)** is daarom gepland **in dorpshuis de Kern in Castricum op dinsdag 9 november a.s.** Noteert u die datum svp alvast in uw agenda!
- Het Bestuur heeft zich de laatste tijd behoorlijk beziggehouden met de gevolgen van alweer (na de AVG ofwel privacy wetgeving) een nieuwe wet die per 1 juli jl. van kracht is geworden: de WBTR ofwel de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen. Die wet vraagt een aantal aanscherpingen en controles op het functioneren van besturen en bestuurs-leden van rechtspersonen zoals een Vereniging; onze Vogelwerkgroep is zo'n Vereniging. We zijn bezig die verbeteringen op papier te zetten in de vorm van een aangepast Huishoudelijk Reglement. Aanvullend moeten een aantal punten ook formeel in onze statuten worden vastgelegd hetgeen eerst weer in een ALV door de leden bekrachtigd moet worden. Daarna moeten we ook nog naar de notaris voor een statutenwijziging.
- We hebben vacatures in de Redactie van de Winterkoning en in de werkgroep Ruimtelijke Ordening – wie o wie?
- SVN wil bij haar 50-jarig bestaan in 2030 een 4-seizoenen vogelatlas van Noord-Holland realiseren en heeft alle Vogelwerkgroepen gevraagd de komende jaren mee te helpen met tellen. De meeste Vogelwerk-groepen hebben inmiddels positief gereageerd op dat verzoek. Meer informatie over hoe je mee kunt doen en over de details van het telwerk volgt binnenkort. Voor wie niet kan wachten: zie de informatie op de website van de SVN. Die nieuwe atlas is een vervolg en uitbreiding op twee eerdere Noord-Hollandse broedvogelatlassen van 1990 en 2010.
- Het Bestuur heeft een aantal mooie speldjes laten maken met het logo van de Vogelwerkgroep erop. Die speldjes zijn o.a. bedoeld om bij gelegenheid uit te reiken aan mensen die zich extra hebben ingezet voor de Vogelwerkgroep. Aanleiding daartoe was de wens om de “lopers” te kunnen bedanken die – vaak jaren lang – de papieren Winterkoningen hebben rondgebracht. De foto's op de laatste pagina van deze Winter-koning geven een indruk hiervan. Alle voormalige “lopers” bedankt!

Jeugdexcursies Vinkenbaan 2002-2021

Jos Vroege

Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland organiseert van september 2021 t/m juni 2022 voor de twintigste keer een serie jeugdexcursies. Vast onderdeel van het programma is een bezoek aan Vinkenbaan Castricum. Dat bezoek vindt, afhankelijk van de weeromstandigheden, plaats op de eerste of tweede zondag van november (noot 1). Begin november is de najaarstrek over haar hoogtepunt heen en op de Vinkenbaan daarmee de grootste drukte voorbij. De vinkers hebben daardoor tijd om gasten te ontvangen. Alle betrokkenen zijn in het eerste weekend van november bovendien weer gewend aan de wintertijd. Dat voorkomt misverstanden met betrekking tot de aanvangstijd van de excursie.

Rondje langs de mistnetten op Vinkenbaan Castricum, 3-11-'19 Foto: Jos Vroege

In de afgelopen 20 jaar was ik bij 14 jeugdexcursies naar Vinkenbaan Castricum een van de excursieleiders. Na afloop noteerde ik steeds welke vogelsoorten die ochtend tijdens de jeugdexcursie op de Vinkenbaan werden geringd. In de bijlagen bij dit artikel is daarvan een overzicht te vinden. Zes soorten vogels blijken vrijwel ieder jaar gevangen te zijn: Roodborst, Merel, Zwartkop, Goudhaan, Pimpelmees en Koolmees. Vijf andere vogelsoorten werden bij tenminste de helft van de jeugdexcursies door de vinkers van een ring voorzien: Koperwiek, Zanglijster, Tjiftjaf, Vuurgoudhaan en Spreeuw. Soms blijft het daarbij: de Vuurgoudhaan is in

dat geval de meest bijzondere soort. Vaak zijn er ook verrassingen. Zo hingen op 13 november 2005 bij aankomst op de Vinkenbaan de mistnetten vol met Grote Barmsijzen - er was sprake van een invasie. Voor de vinkers betekende dat 'all hands on deck'. Er werden die dag op Vinkenbaan Castricum in totaal 1045 vogels geringd: meer dan ooit. Daarbij waren 859 Grote Barmsijzen, 14 Kleine Barmsijzen en 1 Witstuitbarmsijs (<https://www.trektellen.nl/count/view/365/20051113>). Ook werden er drie Sneeuwgorzen gevangen. Al deze soorten werden door de deelnemers aan de excursie gezien.

Op 18 november 2007 werden door de vinkers een Sperwer, een Torenvalk en een Houtsnip geringd: voor de deelnemers aan de jeugdexcursie heel bijzonder. Ongelofelijk was de vangst van een vrouwtje Maskergors - een broedvogel uit Siberië die tot dan toe slechts tweemaal in Nederland werd gezien (<https://www.dutchavifauna.nl/record/2010>). Dat zorgde voor een grote toeloop van vinkers. Zij waren vooral enthousiast over de vangst van de Maskergors. Voor de deelnemers aan de jeugdexcursie was het mannetje Groenling dat die ochtend werd gevangen echter zeker zo mooi.

De excursie van 7 november 2010 behoort, afgaande op het aantal geringde vogelsoorten, eveneens tot de top drie van jeugdexcursies naar de Vinkenbaan. Die dag werd er niet alleen een Bladkoning, maar ook een Bruine Boszanger gevangen - voor mij, net als de Maskergors, destijds een nieuwe soort. Vanaf 2012 is het aantal vogelsoorten dat tijdens een jeugdexcursie naar de Vinkenbaan wordt geringd kleiner dan in de periode daarvoor: echte topdagen zoals in 2005, 2007 en 2010 zijn er niet meer geweest (noot 2). Ook toen werden er echter vogels gevangen - bijvoorbeeld: Baardman, Goudvink - die voor de deelnemers aan de jeugdexcursie heel bijzonder waren. Een bezoek aan Vinkenbaan Castricum maakt op hen altijd veel indruk.

Dank

Met dank aan Richard Reijnders, Henk Levering en Hans Kuperus voor hun commentaar op een eerdere versie van dit artikel.

Noten

1. Een aantal keer ging de jeugdexcursie naar de Vinkenbaan niet door omdat er zowel de eerste als de tweede zondag van november slecht weer werd voorspeld. In 2020 kon deze excursie in verband met corona geen doorgang vinden. In 2021 lukt dat hopelijk weer wel.
2. Opvallend is dat in de afgelopen tien jaar tijdens de jeugdexcursies naar Vinkenbaan Castricum geen Vinken en Kleine Barmsijzen werden geringd en in de tien jaar daarvoor geen Rietgorzen. Het ontbreken van Vinken zou te maken kunnen hebben met het feit dat op Vinkenbaan Castricum vanaf 2014 niet langer gebruik wordt gemaakt van lokvogels.

	2002	2005	2006	2007	2008	2010	2011		Aantal
Sperwer				x					1
Torenvalk				x					1
Houtsnip				x					1
Watersnip					x				1
Veldleeuwerik									0
Winterkoning					x		x		2
Heggemus							x		1
Roodborst	x	x	x	x	x	x	x		7
Zwarte Roodstaart							x		1
Merel	x	x	x	x	x	x	x		7
Kramsvogel	x			x					2
Koperwiek	x		x						2
Zanglijster	x	x	x				x		4
Tuinfluitier					x				1
Zwartkop	x	x	x		x	x	x		6
Tjiftjaf				x	x	x	x		4
Bruine Boszanger							x		1
Bladkoning							x		1
Goudhaan		x	x	x	x	x			5
Vuurgoudhaan			x	x		x	x		4
Baardman									0
Pimpelmees	x	x		x	x	x	x		6
Koolmees	x	x		x	x		x		5
Zwarte Mees				x					1
Staartmees							x		1
Boomkruiper				x					1
Spreeuw	x			x	x				3
Vink		x		x	x	x			4
Keep	x	x							2
Sijs		x							1
Groenling				x					1
Putter									0
Goudvink		x							1
Grote Barmsijs		x					x		2
Kleine Barmsijs		x		x		x	x		4
Witsluitbarmsijs		x							1
Rietgors									0
Maskergors				x					1
Sneeuwgorst		x							1
Aantal	10	15	7	18	12	16	9		87

Bijlage 1: Vogelsoorten in 2002-2011 geringd tijdens een jeugdexcursie naar Vinkenbaan Castricum.

	2012	2013	2014	2015	2016	2018	2019		Aantal
Sperwer									0
Torenvalk									0
Houtsnip	x						x		2
Watersnip									0
Veldleeuwerik						x			1
Winterkoning		x			x	x			3
Heggenus	x								1
Roodborst	x	x	x		x	x	x		6
Zwarte Roodstaart									0
Merel		x	x	x	x	x	x		6
Kramsvogel		x					x		2
Koperwiek		x	x	x	x		x		5
Zanglijster	x	x					x		3
Tuinfluitier									0
Zwartkop		x	x		x	x	x		5
Tjiftjaf	x	x	x	x			x		5
Bruine Boszanger									0
Bladkoning									0
Goudhaan	x		x	x	x	x	x		6
Vuurgoudhaan	x	x			x		x		4
Baardman		x							1
Pimpelmees	x	x	x	x		x	x		6
Koolmees	x	x	x	x		x	x		6
Zwarte Mees	x								1
Staartmees									0
Boomkruiper									0
Spreeuw		x	x	x			x		4
Vink									0
Keep									0
Sijs									0
Groenling									0
Putter			x						1
Goudvink					x	x			2
Grote Barmsijs						x			1
Kleine Barmsijs									0
Witstuitbarmsijs									0
Rietgors	x			x		x	x		4
Maskergors									0
Sneeuwgorst									0
Aantal	11	13	10	8	8	12	13		75

Bijlage 2: Vogelsoorten in 2012-2021 geringd tijdens een jeugdexcursie naar Vinkenbaan Castricum.

Eksters hun voorliefde voor glanzende voorwerpen gekregen hebben doordat ze het associëren met voedsel? Slim als ze zijn, hebben ze ooit ontdekt dat mensen hun voedsel nuttigen met glimmend bestek. Dus waar ze glimmende dingen zien, gaan ze kijken of er ook wat te eten valt.

Bron: Arte TV, 2 juli jl.

Bosrietzangers zich goed kunnen weren tegen de Koekkoek als deze hun ei in hun nest wil leggen? Er zijn opnames gemaakt van Bosrietzangers die de Koekkoek te lijf gaan als ze in de buurt van hun nest komen. Is het de Koekkoek toch gelukt om een ei te leggen, dan kan de Bosrietzanger het grotere ei herkennen en stuk hakken. De inhoud eet zij direct op. Daarmee krijgt zij extra eiwitten binnen.

Vogels afstammen van de Dinosaurus? Dat weten de meeste mensen wel. Maar dat er mogelijk tussenstadia van evolutie naar de huidige vogels zijn geweest, is minder bekend. Er zijn in China fossielen gevonden van kleine dinosauriërs die een vlieghuid hadden, waarmee ze konden zweven van boom naar boom.

Rüppells Gier bedreigd wordt in Afrika doordat stropers hen bewust vergiftigen? Doordat ze boven een kadaver cirkelen, kunnen ze de jachtopziensers wijzen op een pas gestroopt dier en zo kunnen eventuele stropers ook worden opgespoord. Diergaarde Blijdorp doet mee aan een internationaal fokprogramma om de Gier te behouden.

Vinkenbaanverslag 2020 (deel 1)

Richard Reijnders

Januari

Er werden geen serieuze vangpogingen ondernomen.

Februari

Er werden geen serieuze vangpogingen ondernomen.

Maart

Eerste werkelijke vangpoging was op 14 maart. Enige Bonte Strandloper en enige Oeverpieper van het voorjaar werden gevangen. Verdere leuke vangsten deze maand: 2 Kleine Plevieren, Bokje, Boomleeuwerik en een Roodborst met Noorse ring (altijd leuk).

Kleine Plevier

Foto: Richard Reijnders

April

Zeker geen onaardige maand. April is altijd de maand van Porseleinhoen, Kleine Plevier en Beflijster. Dat zijn soorten waar je een beetje op hoopt dan. En we kwamen niet bedrogen uit. Maar liefst 8 Porseleinhoentjes (de enige van dit jaar), 12 Kleine Plevieren, en 19 (!) Beflijsters werden gevangen. Geinig was de vangst van 2 Watersnippen op de 7^e. Een soort die wij maar heel zelden vangen in het voorjaar. En dan de Cetti's Zangers: dat gaat maar door dus. Ook al vingen wij er in 2018 en 2019 al veel (in 2017 geen eentje trouwens), dit jaar bleek er voor het eerst sprake van

echte territoria in ons vanggebied. Met ook echt keihard zingende mannetjes. Dit jaar dus ook voor het eerst echt broedend in ons vanggebied. En dat hebben wij gemerkt ook (maar daarover later meer). Verdere leuke vangsten deze maand: 2 Krakeenden, 2 Sperwers, Regenwulp, Draaihals en Snor. Maar liefst 82 Braamsluiers werden gevangen, zoals gebruikelijk alle de tweede helft van de maand (eerste op de 18^e). Braamsluiper en Blijflister zijn de enige zangvogels waarvan we er in het voorjaar meer vangen dan in het najaar. Blijft een bijzonder gegeven. Er werden 18 Rosse Grutto's gevangen. Naar later bleek de enige dit jaar. Het gaat maar door met die magere jaren voor Rosse Grutto. Erg leuk was nog wel de vangst van een Gele Kwikstaart met Franse ring op de 23^e.

Mei

Op 1 mei had Henk een mager dagje. Maar hij ving wel een Scholekster, naar later bleek de enige van dit jaar. Van Rosse Grutto's geen enkel spoor meer. Ook soorten als Zilverplevier en Kanoet lieten het volkomen afweten. Deze beide soorten werden dit jaar dus ook in het geheel niet gevangen. En wat kan Mei dan saai zijn. Op de 20e eindelijk weer wat leuke vangsten: een Roodmus en een Appelvink. Allebei prachtig mooie volwassen mannetjes. Op de 22e een tweede leuke verrassing: Jan ving 2 Grote Karekieten. Voor het eerst ooit dat we er daar twee van vingen op één dag. En sowieso een soort die wij echt niet jaarlijks vangen (!). Op de 26e waren Sasha en Tim aan het vangen. In de schemering al hoorden zij een Grote Karekiet zingen bij de netten. Iets later hingen er opnieuw 2 in het net, waarvan eentje wel al geringd door Jan op de 22e. Verder die dag een Bosrietzanger met een Belgische ring en een Rietzanger met een ring niet van ons. Dat zijn toch wel het soort dagen waar je het voor doet natuurlijk. Verder weinig te melden over deze maand. Er werden 10 Kwartels gevangen. Verder nog een Spotvogel en een Grauwe Vliegenvanger.

Juni

Al eerder benoemde ik dat er dit jaar voor het eerst territoria waren in het vanggebied van Cetti's Zangers. Zeker 1 of 2 keihard zingende mannetjes. En op 14 juni vingen wij dan de eerste juveniele. Er zouden er nog 3 volgen deze maand. Toch echt mega-fantastisch om vast te kunnen stellen dat zo'n hele nieuwkomer in het vanggebied nog broedsucces heeft ook. En op 24 juni werd één van de in mei gevangen Grote Karekieten terug gevangen. Met broedplek. Een keihard bewijs dat ook deze soort (voor het eerst) gebroed heeft in ons vanggebied dus. Echt heel spectaculair, en net als bij Cetti's Zanger een novum. Van dit soort dingen word ik enorm blij (en ik denk het PWN ook wel). Het is vergelijkbaar met hoe het met Roodmussen vaak gaat. Zingende Roodmus in het vang-gebied. Trekt vele vogelaars. Roodmus stopt met zingen. Vertrokken dus? Nee, vrouwtje gevonden en ze gaan broeden. En dan vinden ze zingen kennelijk niet meer zo belangrijk. Kom je met twitchen of inventariseren nooit achter. Maar met gestandaardiseerd ringwerk wel dus. Erg mooi om dat zo te zien.

Porseleinhoen

Foto: Richard Reijnders

Beflijster

Foto: Richard Reijnders

Appelvink

Foto: Richard Reijnders

En dan de Snorren. Op 22 juni ving Jan een Snor met broedplek. Ook voor deze soort dus weer een onweerlegbaar bewijs dat ie (voor het eerst) gebroed heeft in ons vanggebied. Op 25 juni ving ik een jonge Snor. Op zich helemaal volgroeid, maar wel met rui 3. Nu ook weer een “bewijs” dat ze ook nog eens succesvol gebroed hebben dus (!). Grote vraag is: hoe komt het dat Cetti's Zanger, Snor, Grote Karekiet en Roodmus in ons vanggebied wel tot broeden komen, maar elders in het infiltratiegebied niet? Dat wij low-profile vangen in voorjaar en zomer is dus heel duidelijk geen probleem (voor andere vogeltjes). Maar er is wel iets anders aan de hand denk ik. Dat wij in voorjaar en zomer vangen in ons vanggebied weerhoudt de Aalscholvers, elders overal aanwezig in het infiltratiegebied, om bij ons te gaan broeden. Zou dat het zijn? Dat door ons toedoen in ieder geval een deel van het infiltratiegebied nog aantrekkelijk blijft voor “echte natuur”? Wie weet?

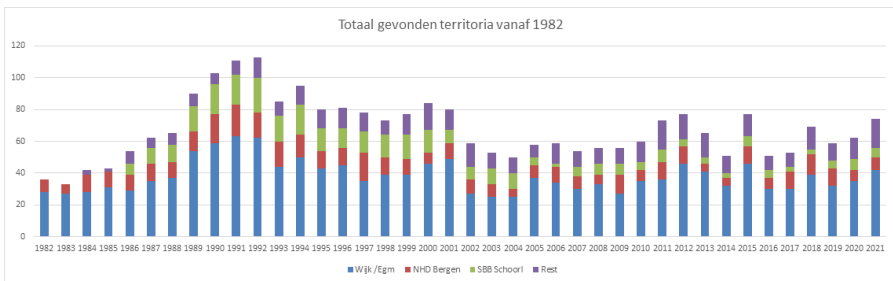
Genoeg over de rietvogeltjes maar weer. Er werden ook nog andere leuke vogeltjes gevangen. O.a. een Kwartel, 5 Kleine Plevieren, 3 Bosruiters, Kleine Bonte Specht, 5 Boomleeuweriken, 2 Spotvogels, Grauwe Vliegenvanger, Glanskop, Kuifmees en 2 Goudvinken. Niet verkeerd.

In de volgende Winterkoning deel 2 van het vinkenbaanverslag 2020.

Bosuil territoria in 2021 (*)

Arend de Jong en Dook Vlucht

Het is uiteindelijk gelukt om weer de bosuilen te tellen. Het was een heel vreemd jaar door Corona. Ik ben al vroeg in januari begonnen waar ik met veel rustige avonden de uilen geteld heb. Voordat de avondklok ingesteld werd was ik al een aardig eind op weg. Tijdens de avondklok had ik nog zo'n 1 ½ uur de tijd om uilen te tellen. Bij Bergen en Schoorl werd het echter een probleem, omdat ik dan te weinig tijd had om het gebied in te gaan en op tijd weer thuis te zijn. Gelukkig heeft Dook Vlucht dat gedeelte van mijn telling overgenomen. Hij heeft het deels gelijk gedaan met het tellen van zijn boomkruipers in Bergen. Ik had er natuurlijk zelf graag bij geweest, maar het kon niet anders. Uiteindelijk kunnen we het meegestuurde verslag aan jullie opleveren.

(*) Noot redactie: de aanvullende informatie in dit artikel bereikte ons pas na het insturen van de vorige Winterkoning naar de drukker. Het sluit aan op het artikel over de Bosuil in 2021 in de vorige Winterkoning. Voor de volledigheid publiceren we hieronder alle ontvangen informatie (nogmaals).

NHD Wijk aan Zee/Egmond: 42 territoria

Marquette: 3 territoria

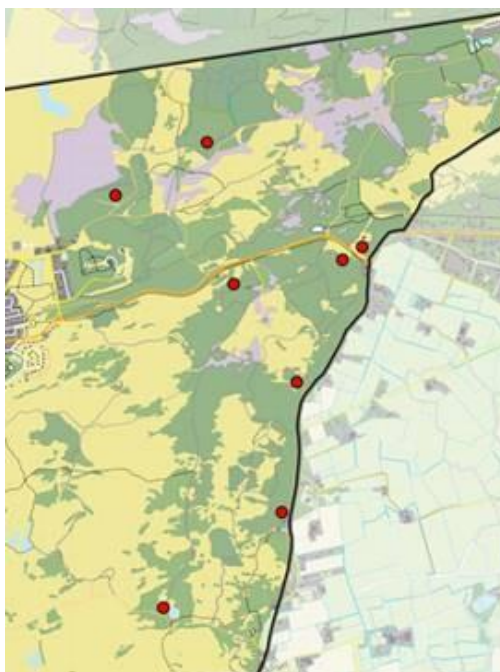
Beverwijk: 1 territorium

Wimmenummerduin: 1 territorium

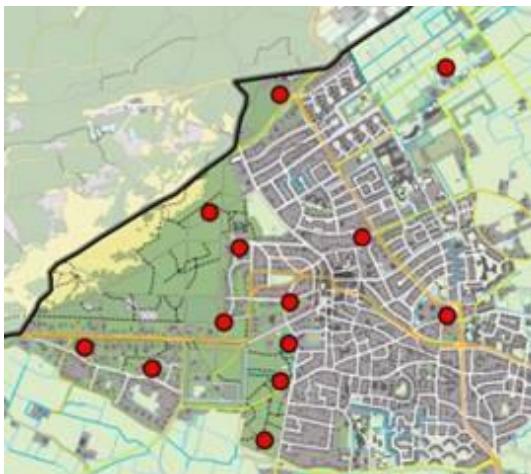

BHD Bergen: 8 territoria

Bergen: 13 territoria

SBB Schoorl: 6 territoria

TOTAAL: 74 territoria

Green metal Green - White flag Green

Jos Vroege

Op dinsdag 23 maart 2021 maakte ik, aan het eind van de dag, een rondje door de Castricumerpolder op zoek naar gekleurde IJslandse Grutto's (Vroege, 2021) (noot 1). Ik had net de weg naar huis ingezet toen ik tussen het fietspad en de westelijke plas van 'De Grootte Ven' een gekleurde gruttovrouwje ontdekte (foto 1). De vogel droeg links een groene ring met daaronder een metalen ring en een groene ring, en rechts een witte vlag met daaronder een groene ring: 'GmG-WfG' (Cidraes-Vieira, 2021). Het bleek een gewone (*Limosa limosa limosa*) en geen IJslandse Grutto (*Limosa limosa islandica*). Dit vrouwtje werd op 18 februari 2021 geringd in de Spaanse Extremadura en van 27 februari t/m 2 maart gezien in de Uitgeesterbroekpolder - waar de weilanden ten noorden van Fort Krommeniedijk van half februari tot half maart door Landschap Noord-Holland onder water worden gezet (Lammers, 2021).

Foto 1. Vrouwtje Grutto met kleurringen (GmG-WfG),
Castricumerpolder, 23-3-'21, Jos Vroege

Twee dagen later zag ik het vrouwtje paren (foto 2). Een week na de eerste waarneming zag ik eerst het mannetje (foto 3) en vervolgens ook het vrouwtje op het nest. Op 30 april meldde Cees de Vries dat hij GmG-WfG met vier kleine jongen had gezien (foto 4). Zij waren waarschijnlijk de dag

Foto 2
Parend vrouwtje Grutto (GmG-WfG), Castricumerpolder, 25-3-'21, Jos Vroege

Foto 3
Mannetje Grutto op het nest, Castricumerpolder, 30-3-'21, Jos Vroege

Foto 4
Vrouwkje Grutto (GmG-WfG) met donsjong,
Castricumerpolder, 30-4-'21, Cees de Vries

daarvoor uit het ei gekropen. Het was op dat moment slecht weer: veel regen, harde wind en een temperatuur van ongeveer 5 graden, zo berichtte hij 'Pipe' Abad - contactpersoon van de Spaanse ringers. Zelf zag ik de dagen daarna beide ouders met drie kleine jongen: een van de jongen was dus gesneuveld. Zij bevonden zich nog altijd dicht langs het fietspad, maar hadden zich na een aantal dagen wel een flink stuk in noordwestelijke richting verplaatst. De jongen liepen druk te foerageren. Af en toe zochten zij hun toevlucht bij een van de oudervogels om zich op te warmen (foto 5).

Op 15 mei werden beide ouders weer in de omgeving van het nest gezien. Van de drie jongen was geen spoor te bekennen. Ook zij hadden het dus niet gehaald. Zouden de oudervogels zijn teruggekeerd naar de oude nestplek om een nieuwe broedpoging te doen? Het had er alle schijn van: een dag later zag ik het mannetje op het nest plaatsnemen. Het tweede legsel was waarschijnlijk nog niet compleet: er werd niet constant gebroed. Op 22 mei zag ik ook het vrouwtje op het nest gaan zitten. Even later stonden beide vogels langs de waterkant - er vloog een vrouwtje Havik door de polder en alle Grutto's waren in rep en roer. Het mannetje deed mee aan de achtervolging (foto 6). De dag daarna zag ik alleen het vrouwtje in de omgeving van het nest foerageren. Zou het mannetje op het nest zitten? Door het lange gras was dat niet meer te zien. Die tweede broedpoging is waarschijnlijk mislukt: GmG-WfG werd in de weken daarna niet meer in de Castricumerpolder gezien.

Foto 5. Donsjong zoekt toevlucht bij mannetje Grutto, Castricumerpolder, 1-5-'21, Jos Vroege

Foto 6. Mannetje Grutto achtervolgt vrouwtje Havik, Castricumerpolder, 22-5-'21, Jos Vroege

Op 19 juni zag ik op een perceel langs de N203 ten zuiden van 'De Grote Ven' - dat door de hevige regenval de dag daarvoor plasdras was komen te staan - een ander gekleurde gruttovrouwtje: WfW-WRm. Ook dat bleek een vogel die in de Spaanse Extremadura was geringd. Dat gebeurde in januari 2015 (noot 2). Sindsdien werd dit gruttovrouwtje, behalve in Spanje en Portugal (februari), vrijwel ieder jaar in de Uitgeesterbroekpolder en Krommenieër-Woudpolder (februari - juni) gezien. Waarschijnlijk heeft deze vogel daar jaren achtereen gebroed (al dan niet met succes). Zal dat de komende jaren ook gelden voor GmG-WfG in de Castricumerpolder?

Dank

Met dank aan 'Pipe'Abad (Universiteit van Extremadura) voor de levensgeschiedenis van de gekleurde gruttovrouwtjes en aan Cees de Vries (Stichting De Hooge Weide) voor zijn commentaar op dit stuk en voor zijn toestemming om de door hem gemaakte foto als illustratie bij dit artikel te gebruiken.

Literatuur

Beintema, A. (2015). *De grutto*. Amsterdam: Atlas Contact.

Cidraes-Vieira, N. (2021). *Illustrated key for Black-Tailed Godwits' colour ring schemes* (Version 7).

https://www.rug.nl/research/gelifes/ceg/_pdf/btgodwit-key-v7.pdf

Lammers, I. (2021). Warm welkom voor onze grutto's. *Landschap Noord-Holland*, 48(1), 4-10.

Vroege, J. (2021). Red Yellow - Lime Lime. *De Winterkoning*, 56(2), 22-24.

Noten

1. De drie gekleurde IJslandse Grutto's die ik in 2020 zag in de Castricumerpolder (Vroege, 2021) heb ik in 2021 niet teruggezien. Wel zag ik op 11 en 16 april een in 2015 in Zuid-Engeland gekleurde vrouwtje: YOR-INY/m. Met betrekking tot RY-LL/m - die zich op 25 mei 2010 ophield in het midden van Ierland - weet ik inmiddels dat die daar weldegelijk een broedpoging kan hebben gedaan: "Nog steeds vinden zo nu en dan enkele broedgevallen in Ierland plaats"; "naar het zich laat aanzien gaat het dan eigenlijk altijd om verdwaalde exemplaren van de IJslandse ondersoort *islandica*" (Beintema, 2015).

2. In februari 2015 werd in de Spaanse Extremadura een gruttovrouwtje geringd - LfRB-BR - dat in 2015, 2016, 2018 en 2019 door Rienk Slings en Cees de Vries werd gezien in de Castricumerpolder (april - mei) en tenminste een van die jaren jongen had. In juni 2016 bleek deze vogel zich op te houden in de polder 'Over Die' in Akersloot en in juni 2017 - het jaar dat LfRB-BR niet in Castricum werd waargenomen - in de omgeving van Koedijk. In december 2015 werd de vogel gezien in Guinee-Bissau.

Jongerenrubriek “Het Winterkoninkje”

Weidevogelexcursie Castricumerpolder, 16-5-'21

Daan Sloop

Om 9:00 uur begon de excursie, en we hadden er allemaal heel veel zin in omdat het de eerste excursie weer was in een hele lange tijd. Het is in mei een hele mooie tijd om vogels te kijken in het gebied waar we heen gingen. Toen we een klein stukje hadden gefietst stopten we alweer, tegenover het Bonhoeffer. Hier waren veldjes waar in eerdere jaren door één van de begeleiders patrijzen waren gezien. Helaas zat er nu niks. Een stukje verder zagen we een paar boerenzwaluwen en in het weiland een torenvalken kast. Eenmaal in de castricumerpolder aangekomen kijken we even in het riet aan de rand van Castricum, waar we een kleine karekiet horen zingen en twee ringmussen zien. Een stukje verder horen en zien we allemaal weidevogels vliegen. 30 meter verder zien we 2 grutto ouders en 2 pulletjes, superschattig. Ook zien we twee meerkoeten op hun nesten. Gele kwikstaarten vliegen rond en proberen op de dunne stelen van de boterbloemen te blijven zitten. In de verte zien we het silhouet van een lepelaar vliegen. (ik noem nu even het plasje dat het verst van de N203 ligt nummer 1) Voor plasje nr. 1 zit een broedende Kievit, die goed op ons let. Er zitten superveel kluten in en aan het water. We zoeken naar de temmincks strandloper die hier de laatste tijd heeft gezeten, maar we zien hem niet. Bij het volgende plasje (nr. 2) is het niet zo druk. Het eilandje wordt bevolkt en beschermd door kluten en visdiefjes, en ook door een klein gezinnetje kleine plevieren. Ze hebben baby's! In eerste instantie dacht ik dat het een andere plevierensoort was, want de pulletjes zijn gewoon kleine replica's van de ouders. We zien verder nog een paar tureluurs, wat grutto's en hier en daar nog een meeuw. Het valt één van de begeleiders op dat er een ei ligt dat van een gans lijkt te zijn, maar geen van de ouders is in de buurt. We kijken in het bosje tegen de N203 of we een bosrietzanger kunnen zien. Deze horen we alleen. Omdat het gaat regenen schuilen we in de tunnel. Na de regen kijken we aan de Uitgeestkant van de N203. Hier zitten 2 tureluurs en nog wat andere weidevogels. Ook hier ligt een ganzenei, maar deze is opengebroken aan de bovenkant. Hier is een visdief druk aan het foerageren, heen en weer vliëgend over de sloten. Het begint weer te regenen, dus we schuilen weer in de tunnel. Hier komen Jitte en ik tot de conclusie dat baby kleine plevieren micro plevieren zijn, want de volwassen plevieren zijn mini plevieren door de soortnaam kleine plevier. Op de terugweg zien we dat er in plasje nummer 1 een kluit is met 3 jongen. Ook zien we nog een gele kwikstaart. Later zien we een meerkoet die op land foerageert. Hij eet de pluïjsjes van de pluïzenbloemen. Maar hij komt te dicht bij het nest van de andere meerkoeten, dus dat resulteert in een gevecht. We fietsen terug, en dat is het einde van de excursie.

We vertrokken om 9.00 uur vanaf Castricum station. We gingen opzoek naar nesten van Boeren- en Huiszwaluwen. Dit bleek moeilijker dan verwacht. Op de eerste plekken waar we nesten hadden verwacht waren geen zwaluwen te bekennen. Onderweg zagen we wel een aantal Gierzwaluwen hoog door de lucht vliegen. Ook hebben we onderweg een Braamsluiper gehoord en een Nachtegaal gezien en gehoord.

Uiteindelijk vonden we een aantal nesten van Huiszwaluwen. Een paar van de zwaluwen waren nog bezig hun hun nest te bouwen. We zagen ze aan komen vliegen met allemaal modder in hun snavels waarna ze in het nest gingen zitten en met hun snavel de modder aan de rand van het nest bevestigden. We konden heel goed zien hoe ze het nest bouwen, dat was heel cool. De randen van het nest hadden een donkerdere kleur dan de rest van het nest, omdat deze modder nog niet droog was. Aan de andere kant van het huis hadden de zwaluwen al jongen en de ouders vlogen af en aan om eten te brengen. Ze hadden het maar druk met eten vangen en de jongen voeren.

Huiszwaluw is een nest aan het bouwen

Verderop zagen we in een weiland nog wat Boerenzwaluwen vliegen. Deze vlogen heel erg laag over het gras en ook heel laag over ons heen. We hebben geen nesten van de Boerenzwaluwen gezien. Het was een rustige dag wat vogels betreft, misschien had het met het weer te maken, het was namelijk best wel warm. Daarnaast is het broedseizoen aan het aflopen en dus worden de vogels weer wat stiller en rustiger.

Huiszwaluw in nest dat nog gebouwd wordt

Huiszwaluw in vlucht fotograferen is een vak apart

Verder zijn we nog naar de Karpervijver geweest. Hier zat een hele grote groep Grauwe Ganzen. Ze waren heel erg druk en waren de hele tijd aan het roepen, ze waren erg onrustig. Verder hebben we hier nog een Kuifeend, een Fuut met jongen, Meerkoeten met jongen, Aalscholvers, Blauwe Reigers, Nijlganzen en Brandganzen gezien.

Excursieprogramma jongeren seizoen 2021-2022

*Micha de Heus en Hans Kuperus
coördinatoren Werkgroep Jongeren*

De afgelopen tijd hebben we door de corona-crisis het merendeel van onze excursies voor de jongeren moeten afblazen. Maar de vogels zijn er nog steeds en we gaan in het nieuwe seizoen september 2021- juni 2022 weer heel mooie excursies doen om de vogels te ontdekken. Voor elke excursie krijgen de jeugdleden een uitnodiging met de verdere gegevens zoals tijd en plaats. Het programma kan in de loop van het jaar nog wijzigen dus hou je de mailbox in de gaten. We hebben verrekijkers te leen en zelfs een telescoop om de vogels nog beter te kunnen zien. En wie weet maak jij het mooiste excursieverlag en win jij de wisseltrofee beste jeugdverslaggever van het seizoen, een echte bosuilennestkast!

Tijdens alle excursies gaan we aandacht besteden aan de waarnemingen die we doen. We laten zien hoe je waarnemingen van vogels (of andere dieren en planten) kan invullen in een app op een mobiele telefoon. En we kijken welke waarnemingen er al zijn geweest in het gebied dat we gaan bezoeken. Zo kan je veel meer vogels ontdekken. En door je waarnemingen in te vullen, help je mee om meer te weten te komen over welke vogels in een bepaald gebied voorkomen. Kijk op <https://waarneming.nl>

zondag 5 september 2021 Waterberging Noorderveld

Dan gaan we op de fiets naar de Waterberging Noorderveld bij Heemskerk. Dat is een nat gebied waar vogels voedsel vinden voordat ze verder trekken naar zuidelijker streken. Als je het 'groene boekje' "Goede vogelgebieden in en rond het werkgebied van Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland" erbij pakt, kun je erover lezen in hoofdstuk 13. We kunnen steltlopers, weide-vogels en verschillende soorten watervogels te zien. Enkele soorten die we hopen te zien zijn Goudplevier, Kemphaan en Watersnip. En welke vogels zitten er nu? Je vindt het op <https://waarneming.nl/locations/109017/observations/>

zondag 3 oktober en zondag 7 november 2021 vogeltrek Noord Hollands Duinreservaat

Veel vogels verruilen in de herfst hun broedgebieden voor warmere oorden en trekken naar het zuiden, vaak naar Zuid-Europa of zelfs naar Afrika. Van die vogels trekken er vele langs de kust en komen zo ook langs Castricum (aan Zee). We gaan samen kijken om welke en hoeveel vogels dit gaat en hoe we deze kunnen tellen. Op de terugweg brengen we misschien ook nog een bezoek aan het Hoefijzermeer. Wanneer je alvast wilt zien wat er misschien aan vogeltrek is dan kun je de dagen ervoor kijken op: <https://www.trektellen.nl/count/view/1066/20210821>

zondag 12 december 2021

Uilenballen pluizen

Hiervoor hebben we braakballen van de kerkuil, de bosuil en de ransuil verzameld. We zijn vast net zo benieuwd als jullie wat deze uilen allemaal gegeten hebben en ....wat we ervan terug kunnen vinden in hun braakballen.

vrijdag 7 januari 2022

Bosuilen excursie

Samen met Arend de Jong gaan we op pad. Arend telt al jaren de Bosuilen in het Duingebied en hij doet dit op een bijzondere manier. Hij kan namelijk de roep van zowel vrouw als man Bosuil nadoen. En als hij dit doet dan roepen de Bosuilen terug en dat is reuze spannend. Soms komt een nieuwsgierige Bosuil zo dichtbij, dat jullie deze in Arend zijn schijnsel van de zaklamp kunnen zien.

zondag 6 februari 2022

Vogels tellen Zeerijdsdijkje, winter

In 2030, dat is over een hele tijd, zal er een vogelatlas komen van en voor de Noord-Hollandse vogelaars. In de atlas komen alle vogels te staan die vanaf nu en in de komende jaren gezien worden. Welke soorten zijn er en hoeveel? Het wordt een vierseizoenen atlas die naast broedvogels, ook aandacht besteedt aan het voorkomen van vogels in de zomer, herfst en winter. De jongerenafdeling van de vogelwerkgroep gaat in het gebied Zeerijdsdijkje de vogels tellen, zie <https://waarneming.nl/locations/670611/>. En jullie kunnen allemaal meedoen. Hoe het precies in zijn werk gaat leggen we allemaal nog uit. Maar het wordt in ieder geval een leuk avontuur, dus doe mee!

zondag 6 maart 2022

Fort bij Krommeniedijk

De weilanden rondom Fort bij Krommeniedijk zijn afgelopen weken door Landschap Noord-Holland langzaam onder water gezet. En dat laagje water op de weilanden trekt heel veel vogels. Binnenkort komen de eerste grutto's aan in Nederland om hier te gaan broeden. Maar na een lange vlucht vanuit Afrika heeft de grutto vooral honger. Zij komen naar de weilanden rondom Fort bij Krommeniedijk om hun buikje rond te eten. Want door langzaam de weilanden onder water te zetten, komt het voedsel voor de grutto makkelijk naar boven en is het 'tafeltje dekje' voor de grutto. En met hun pootjes in het water voelen ze zich ook veilig. Niet alleen de grutto maar ook andere steltlopers en eenden komen hierop af. Zij verzamelen zich met vele honderden, soms wel duizenden rondom Fort Krommeniedijk. Vanaf de Lagendijk hebben we een goed zicht op al die vogels. En met een beetje geluk schuift een slechtvalk of een andere roofvogel aan...

zondag 10 april 2022

Wei van Brassier, Doornvlak NHD

Het is weer lente en dat merk je! De vogels die in het warmere zuiden hebben overwinterd komen nu weer terug in Nederland om hier te broeden en hun kuikens groot te brengen. In het bos en duin hoor en zie je steeds meer vogels verschijnen zoals Tjiftjaf, Fitis, Braamsluiper en Zwartkop. En wij gaan die vogels proberen te spotten. De Wei van Brasser is een gebied met een duinmeertje, midden in het Noord-Hollands Duinreservaat. We gaan we op zoek naar onder andere de Geoorde fuut, een heel mooie en bijzondere fuut met rode ogen. We gaan ook naar het Doornvlak, met een vogelhut en uitzicht op duinmeertje en naar de Hoge Toren. Daar hebben we een prachtig uitzicht op het Noord Hollands Duinreservaat met goede kans op roofvogels.

zondag 15 mei 2022

Weidevogels Castricumerpolder, Grote Ven (Plasjes N203)

We gaan met de fiets op pad om op zoek te gaan naar weidevogels. In de polders langs de N203 zijn wat plasjes waar het heel goed vogelen is. Je kan Grutto's van heel dichtbij zien, en de Kieviten buitelen om je heen. Misschien zien we ook wel een paar roofvogels die ook wel zin hebben in een vogeltje...

zondag 12 juni 2022

Vogels tellen Zeerijtdsdijkje, lente

Boeren- en huiszwaluwen, Bleumerweg Castricum

We gaan weer de vogels tellen in 'ons' gebied, het Zeerijtdsdijkje. We hebben dat dan al een keer gedaan in de winter. Welke vogels zullen we nu zien, in de lente? En we gaan op zoek naar boeren- en huiszwaluwen. Deze zwaluwsoorten zijn na hun overwintering in zuidelijk Afrika weer terug in ons land om te broeden.

De boerenzwaluw is een echte boerenlandvogel, een luchtacrobaat van het boerenerf. De nesten worden bij voorkeur gemaakt in boerenschuren, loodsen en dergelijke waar ze in en uit kunnen vliegen. Van april tot oktober verblijven zij in Nederland, de winter wordt in zuidelijk Afrika doorgebracht. De boerenzwaluw is blauwzwart van boven. Het voorhoofd en de kin zijn rood; zwarte borstband. Rest roomwit. Hij vliegt behendig door de lucht om insecten te vangen. Om te drinken vliegen ze vlak boven het wateroppervlak en steken af en toe hun snavel in het water. En ze hebben een lange gevorkte staart. De Boerenzwaluw broedt in de periode mei - augustus, vanaf september keren ze weer terug naar Afrika om te overwinteren. Ze metselen hun nesten van klei en leem vaak op randen en richels in koeien-, varkens- of paardenstallen

De Huiszwaluw bouwt van klei en zand een komvormig nest tegen rotswanden. Maar huizen van baksteen en beton voldoen ook prima. Huiszwaluwen eten enorme hoeveelheden muggen en andere vliegende insecten, die in volle vlucht worden gevangen. De bovenzijde van de Huiszwaluw is zwart en heeft een opvallende witte stuit. De onderzijde geheel wit, tot aan snavel. Schouderveren iets blauwglanzend. De korte

staart heeft de voor zwaluwen kenmerkend gevorkte vorm. Korte stompe snavel, de poten zijn kort en wit bevederd. De huiszwaluw vliegt meer fladderend dan boerenzwaluw.

Ten opzichte van eind jaren '60 van de vorige eeuw is het aantal zeker 75% afgenomen. Het gaat mogelijk om een half miljoen broedparen! De soort verdween uit alle grote steden.

In het verleden hebben we vaker een zwaluwexcursie gedaan om te kijken hoe het met de zwaluwen bij ons in de buurt gaat. En nu gaan we weer kijken. We gaan op zoek naar hun nesten en jongen en welke verschillen er zijn tussen deze twee prachtige soorten zwaluwen.

juni 2022

In juni 2022 zijn er misschien nog enkele excursies zoals Nachtzwaluwen kijken in het Noord Hollands Duinreservaat (voor de jeugdleden vanaf 12 jaar) en het ringen van vogels, maar we kunnen nu nog niet zeggen of die ook doorgaan.

Vogelbladen augustus 2021

Martine Kamminga

Fitis nr. 2 van dit jaar grijpt even terug op een artikel van Tom van den Boomen uit 1996, waarin hij beschreef hoe goed het in die tijd ging met de weidevogels in de Hekslootpolder. Dat kwam vooral door nestbeschermingsmaatregelen, zoals het markeren van nesten met stokjes. Toen de vos op het toneel verscheen, moest men daar echter mee ophouden, omdat bleek dat vossen doorkregen dat er bij die stokjes jonge vogeltjes te halen waren! Nu is er veel veranderd. De Klutenplas en de eilandjes herbergen nu vooral steltlopertjes als Kluten en verder zitten er veel Visdiefjes, Ganzen en Meeuwensoorten. Sinds drie jaar zit er weer een Snor, en sinds 2000 zitten er Blauwborsten. De weidevogels zijn flink in aantal afgenomen, met name door de Vos.

De Wilde Eend is sterk in aantal afgenomen, en volgt daarmee de trend in heel Nederland. De Krakeend echter, neemt behoorlijk toe, waarschijnlijk door verzoening en voedselrijker worden van veel oppervlaktewater en door mildere winters. Grauwe Ganzen zijn nu de meest opvallende vogels in de polder. Dat komt door de weiden vol raaigras, die een goede voedselbron vormen. Rietzanger en Rietgors doen het goed, evenals de Blauwborst. De Roerdomp is er zeldzaam en de Waterral is sinds 2005 weer aanwezig. Patrijzen zijn er sinds 2010 niet meer. De Kerkuil heeft al jaren een vaste stek ergens aan de Vergierdeweg.

Sinds er vossenrasters zijn geplaatst rond twee gebieden van resp. 10 en 40 ha., is de Kievit er weer toegenomen en brengen ze weer jongen groot. In Hillegom is een oude bollenschuur al sinds 2013 het verblijf van een grote kolonie Huiszwaluwen. Maar die bollenschuur is oud en zal mogelijk

plaats maken voor appartementen. VWG Zuid-Kennemerland en SOVON gaan in overleg met de eigenaar van de bollenschuur en met de uitbater van de naburige B&B een til plaatsen op zo'n 100 meter van de oude bollenschuur. Daarbij zoeken ze steun van verschillende organisaties. Het is de bedoeling dat die volgend broedseizoen zal worden gebruikt.

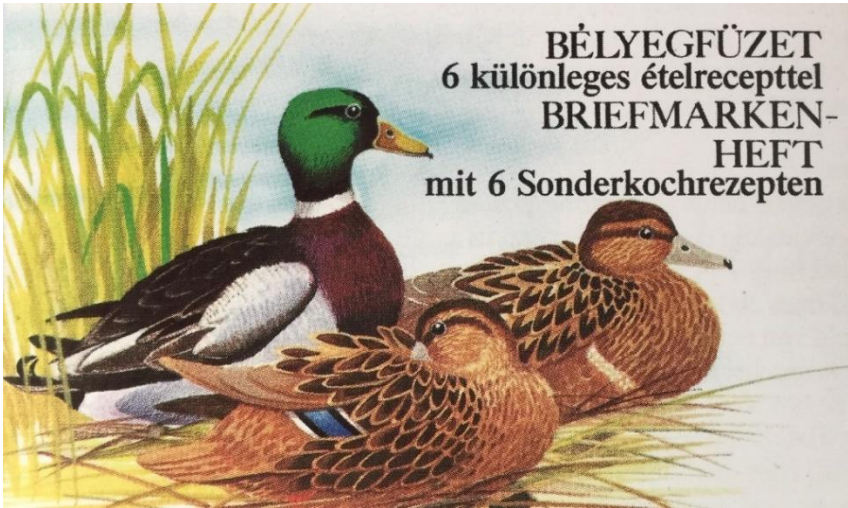
Op het ringstation van de Kennemerduinen zijn eind april enkele Nachtegalemmannetjes voorzien van een datalogger, achter op hun rug. Hiermee kan informatie verzameld worden over hun overwinteringsplekken in Afrika. Volgend jaar moeten ze worden terug-gevangen en kunnen de gegevens worden uitgelezen. Dit is het eerste onderzoek in Nederland met een geolocator van Nachtegalemmannetjes.

De Kleine Alk, nr 2, besteedt aandacht aan het project Het Groene Strand, bij Camperduin. Dat project heeft als doel de natuurbeleving weer onderdeel te maken van de strandbeleving van mensen. Verschillende organisaties, zoals de Landschappen, Stichting Anemoon, Stichting Duinbehoud en IVN werken hierin samen en het wordt gefinancierd door de Postcode Loterij. Met dit project wil men het strand weer aantrekkelijk maken voor vogels om er te broeden.

De Putten ligt vlak achter de nieuwe Hondsbossche Duinen. Daar zitten veel Sterns (Grote Stern en Visdief) en Bontbekplevieren. Ze broeden echter nog niet op het strand, mogelijk door verstoring door mensen, honden en vossen, die daar gemakkelijk kunnen komen. Hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier heeft langs 1 km kust een afrastering geplaatst, iets van de duinvoet af, om rust en broedruimte te creëren. Men wil de aanwezigheid van b.v. de Bontbekplevier in kaart brengen om zijn kans op broedsucces te bekijken. Volgend jaar wil men het strand nabij de duinvoet evt. aantrekkelijker maken door een schelpenstrand van dode kokkels en strandschelpen te creëren. Nestkooien en vossenrasters kunnen nesten beschermen. Men zoekt hiervoor vrijwilligers bij VWG Alkmaar.

Gemeente Alkmaar mag geen Meeuweneieren oliën of verwijderen. Er moet eerst een T0 onderzoek gedaan worden naar waar de Meeuwen zich bevinden en welke soorten het precies zijn. Dit sterkt de VWG in het oordeel dat de gemeente gewoon Meeuwen wilden bestrijden zonder onderbouwing. De gemeente moet nu ook zoeken naar alternatieve verblijfplekken, zogenaamde gedooggebieden, voor Meeuwen.

Het recreatieschap Geestmerambacht heeft een Visie 2030 ingediend, die behoorlijk natuuronvriendelijk is. Zo wordt gesproken over een adventure-park, ruimte voor Wellness, grote evenementen, overnachting en horeca, kanoverhuur enz. De VWG heeft samen met Stichting Red de Natuur van het Geestmerambacht, Stichting Kleimeer en commissies van omliggende gemeenten bezwaar gemaakt tegen deze plannen, d.m.v. onder andere een flyer met 3500 handtekeningen. De Visie is echter door alle raden aangenomen. De VWG geeft zich nog niet gewonnen.

Hongaars Prestigeboekje met postzegels en recepten (!) Uit: Het Vogeljaar

In Het Vogeljaar nr. 1 van 2021 weer een leuk artikel over postzegelboekjes van verschillende landen waarop vogels voorkomen. Een bijzonder soort boekje is het zgn. Prestigeboekje. Zo'n boekje bevat postzegels maar ook een uitgebreide beschrijving van de vogelsoorten die op de zegels staan. Daarmee is zo'n boekje in zijn geheel meer waard dan de zegels zelf. In 1988 bracht Hongarije een serie van acht eendensoorten uit met een boekje met zes recepten om ze te bereiden. Drie in het Duits en drie in het Hongaars.

Over Vogelgriepvirussen.

Er zijn veel soorten griepvirussen bij vogels. Van lang niet ieder virus worden vogels ziek. Er zijn hoogpathogene en laagpathogene virussen. Van de laatste worden wilde vogels niet ziek. Ze kunnen wel worden overgebracht naar pluimvee, en daar kunnen ze hoogpathogeen worden. Sinds 2005 worden echter ook wilde trekvogels geïnfecteerd met hoogpathogene H5 griepvarianten die vanuit Azië naar Europa komen.

De laagpathogene virussen zitten voornamelijk in de darmen van watervogels en kunnen tijdens het foerageren via poep worden overgebracht. Wintertalingen en Wilde Eenden krijgen het virus mogelijk binnen door het slobberen naar voedsel in het oppervlaktewater. Vooral hun kuikens zijn gevoelig voor het virus, evenals de kuikens van Kokmeeuwen die in dichte populaties leven, al zijn hun virussen anders dan die van eenden. Ook ganzen worden regelmatig besmet.

H5 is dus hoog pathogeen, maar niet alle vogels of vogelsoorten worden er even ziek van, mogelijk doordat ze eerdere besmettingen met laagpathogene virussen hebben doorgemaakt.

Als pluimvee wordt besmet met laagpathogeen virus, merkt men daar vaak niets van. Of de vogels worden lichtelijk ziek: ze eten minder, leggen

minder eieren of er gaan meer dood. Als het een H5 of een H7 virus betreft, worden alle aanwezige vogels geruimd, om te voorkomen dat het virus zich ontwikkelt tot een hoogpathogene variant en kan overspringen naar andere pluimveehouderijen of naar wilde vogels in de buurt. Dat is in 2003 gebeurd met een mild H7 virus, die bij pluimvee agressief werd. Er moesten meer dan 30 miljoen vogels worden geruimd. De meeste vogelgriepvirussen zijn niet gevaarlijk voor mensen, maar van enkele zijn wel mensen ziek geworden, met name in Azië. Dat betrof mensen die in nauw contact waren geweest met pluimvee of op pluimveemarkten. Het virus is nog niet overgedragen van mens op mens.

Hoogpathogeen H5 heeft zich sinds 2005 verspreid over Europa vanuit Zuidoost-Azië, via de oostelijke en noordoostelijke trekroutes. Bij de vogeltrek in het najaar verzamelen grote groepen vogels zich vanuit Siberië op plaatsen waar ze even kunnen bijtanken voor de trek naar het zuiden. Bij watervogels zijn dat wetlands. In Europa werden de eerste besmettingen vastgesteld aan de Zwarte Zee, de Oostzee en het Bodenmeer, bij Smienten, Wintertalingen en Kokmeeuwen. Nederland is een van de weinige landen die ook onderzoek doet naar vogelgriep bij levende wilde vogels, met name bij watervogels. Er worden uitstrijkjes gemaakt uit de keel en/of de cloaca en de vogels worden weer vrijgelaten. De monsters worden bekeken op virussen en als die gevonden worden, kijkt men om welke variant het gaat. Het erfelijk materiaal wordt in kaart gebracht om te zien in hoeverre het virus verwant is aan elders gevonden virussen in wilde vogels of pluimvee.

Over plastics in maagolie bij zeevogels.

Buisnavigeren, zoals Noordse Stormvogels en andere (pijl)stormvogelsoorten verzamelen in hun maag olieachtige elementen uit hun prooi, die ze als reserves opslaan. Bij bedreigende situaties kunnen ze die olieachtige stof door de neusbuis naar hun belagers spuiten. Die stof wordt niet in hun maag zelf aangemaakt. Noordse Stormvogels eten vissen, kwallen, inktvissen, schaaldieren, maar ook andere voedselresten en scheepsafval. Bij 95% van de onderzochte Noordse Stormvogels werden er gemiddeld 31 resten van plastics in hun maagolie aangetroffen. Voor onderzoek is maagolie verzameld bij jagers op de Faeröer Eilanden. Jonge, nog niet vliegvlugge vogels werden uit zee gevestigd en hun magen werden compleet met inhoud afgestaan. Ze hadden via het voederen door de ouders al plastics binnengekregen. De gewonnen maagolie werd in een laboratorium gemengd met verschillende soorten plastics en het effect op korte en langere termijn werd bekeken. De maagolie met de stoffen werd in beweging gehouden om de maagcontracties na te bootsen. De plastics bevatten ook stoffen als vlamvertragers, zonnebrandolie en conserveringsmiddelen. Drie soorten plastics bleken in het kortlopende onderzoek (tot 21 dagen) al te zijn doorgelekt in de maagolie. Dat is een verontrustende uitkomst, omdat die maagolie lang in het lichaam van de vogel kan blijven zitten, voordat het wordt uitgescheiden. Door hun voedingsgewoonte krijgen Noordse Stormvogels veel plastics binnen.

Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, mei-juli 2021

Hans Schekkerman

Dit overzicht beslaat de periode 1 mei t/m 31 juli 2021. Deze selectie van interessante waarnemingen is samengesteld op basis van meldingen op Waarneming.nl en Trekellen.nl, en van de vinkenbaan. Alle melders, ook de hieronder niet genoemde, worden hartelijk bedankt voor het invoeren van waarnemingen. Om ruimte te sparen zijn hun voornamen alleen bij eerste vermelding voluit geschreven. Waar een totaal aantal *waarnemingen* wordt vermeld zijn meldingen van dezelfde locatie op dezelfde dag samengevoegd; waar dit niet is gebeurd wordt gerept van het aantal *meldingen*. Afkortingen: tp=ter plaatse; kj=kalenderjaar; ad=adult; juv=juveniel; m=man; v=vrouw(kleed); ovv=overvliegend, Z=naar Zuid etc; NHD=Noordhollands Duinreservaat.

Omstandigheden mei-juli

Na de uitgesproken koude aprilmaand bracht ook mei geen top voorjaarsweer. Er waren mooie dagen maar over de hele linie was het wisselvallig, koel en nat, en de wind zat nog vaak in de noordhoek. Vogelsoorten die bij ons vooral bij (zuid)oostenwind opduiken waren dan ook schaars; zo werd het hele voorjaar geen enkele Bosruiter gemeld! Daaraan zal ook hebben bijgedragen dat in alle plassen in duin en polder de waterstand (te) hoog was om aantrekkelijk te zijn voor doortrekkende steltlopers. Pas op 28 mei brak echt voorjaarsweer aan. Na een overwegend mooie eerste juni helft volgde een tamelijk instabiele periode met veel neerslag. Op 18 en 19 jun viel uit stortbuien ruim 150 mm, leidend tot onder water staande straten en weilanden en boordevolle waterbergingen en duinplassen. Ook juli was vrij wisselvallig en nat.

De *highlights* van deze periode waren pleisterende Ralreiger, Ross' Meeuw, Roze Spreeuw, Steppenkiekendief en Struikrietzanger. Bijzondere broedgevallen waren er van Grauwe Klauwier, Roodmus en Europese Kanarie (territorium).

Casarca

30 mei – 6 tp, De Maden en waterberging Heemskerk – Serena Olij e.a.
9 jul – 1 tp, De Groote Ven, Castricumerpolder – Cees de Vries e.a.

Zomertaling

Waarnemingen eind mei en jun (indicatie voor broeden) in de Groote Ven, de Maden/Waterberging bij Heemskerk en de Hempolder, Akersloot. Eén succesvol broedgeval kwam aan het licht: een vrouw met 3 halfwas pullen in de Castricumerpolder op 30 jun (Cees de Vries).

Krooneend

17 jul – 1 m tp, Hoefijzermeer, NHD Castricum – A. Veldman

Ijseend

7 jun – m+v tp, strand Bakkum-Egmond - Shirley Douwstra-Notmeijer. Paartje in zomerkleed zwemmend in de 'branding'. Het archief bevat maar 3 eerdere waarnemingen uit de maanden mei-aug.

Patrijs

Gemeld (8x) uit NHD Heemskerk (zeereep), bij Egmond-Binnen (mogelijk 2 paar, 1 met 6 kuikens), en de Wijkermeerpolder oost van Beverwijk.

Kwartel

Op de vinkenbaan werden tussen 13 mei en 9 jun 13 Kwartels geringd. In de omgeving zaten geregeld door het geluid aangelokte vogels te roepen. Waarnemingen elders:

16 mei – 1 Sammerpolder, Egmond-Binnen – Cees Baart

31 mei – 1 Vogelduin-Noord, NHD Bakkum – Herman van Oosten

1 jun – 1 Kieftenvlak, NHD Heemskerk – R. van Bemmelen, R. Altenburg

4 jun – 1 Duivelshoek, NHD Heemskerk – Piet Admiraal, Wouter Bol

28 jun t/m 3 jul – 1 Sammerpolder – C. Baart e.a.

Georde Fuut

Op de westelijke Wei van Brasser deden 5 paren een of meer broedpogingen, die minstens 4 vliegvlugge jongen opleverden plus nog 2 kleine kuikens begin aug. Op het Doornvlak produceerde 1 paar (3) kuikens. De enige waarneming elders was langs Castricum aan Zee: 1 N op 19 jul.

Noordse Stormvogel

1 mei – 1 N, Castricum aan Zee – Ruud Altenburg, Hans Groot

Aalscholver

De kolonie in het Infiltratiegebied telde op 13 mei 446 bewoonde nesten. De forse afname (2016: 1015, 2020: 666) is het gevolg van de aftakeling van geschikte nestbomen. In de Karpervijver bij Bakkum waren 3 nesten bezet (Hans Schekkerman).

Kuifaalscholver

Begin mei nog 4 onvolwassen exx bij de Noordpier, na eind mei (3 exx) snel teruglopend tot een laatste waarneming op 10 jun (1 ex).

Roerdomp

In mei en jun geregeld en daarna nog op 4 en 23 jul gemeld bij de Dorregeesterpolder, waar een territorium bezet was langs de dit jaar helaas in het broedseizoen opengestelde dijkwandroute. Daarbuiten waren er waarnemingen in Akersloot op 17 mei (ovv, S. Brumby), Seerijdsdijkje, Bakkum op 9 jun (E.K. Kat), in de Limmerpolder op 5 jul (Jafeth Heijstek), en in het Infiltratiegebied op 12 jul (vinkenbaan).

Kleine Zilverreiger

26 jul – 1 tp, Waterberging Heemskerk – Rienk Slings

27-28 jul – 1 tp, Doornvlak, NHD Bakkum – Luud Baas e.a.

Ralreiger, De Woude, 29 juni

Foto: Hans Groot

Ralreiger

29 jun – 1 tp Markervaart, De Woude – Marieke Smit e.v.a. In de middag en avond liet deze adulte vogel zich [prachtig bekijken](#), rustend en foeragerend op de oeververdediging in de Markervaart. Tussendoor verdween hij een poos op het eiland De Woude, en na 21:00 vloog hij weg richting Oost. Dit was pas de tweede Ralreiger in onze regio. De eerste bezocht op 8 jun 2000 een beroemde tuinvijver in Egmond-Binnen

Purperreiger

3 mei – 1 tp, Wei van Brasser, NHD Bakkum – Jacos Jes

9 mei – 1 NO, Uitgeest – Roef Mulder

30 mei – 1 O, Infiltratiegebied NHD Castricum – Remco Oosterlaar

Ooievaar

7 meldingen in mei, 12 in jun en 4 in jul.

Visarend

7 mei – 1 Z, Infiltratiegebied, NHD Castricum – Henk Levering e.a.

8 mei – 1 N, NHD Heemskerk - Egmond – R. Oosterlaar e.a.

9 mei – 1 N, strand Castricum – R. Oosterlaar

11 mei – 1 NO, Vogelduin, NHD Bakkum – Herman van Oosten

19 mei – 1 ovv Uitgeest en jagend Alkmaardermeer – R. Mulder, A. de Jong

31 mei – 1 N, Hempolder, Akersloot – Ruud Brouwer

Zeearend

12 mei – 1 subad N, Melkvlak, NHD Bakkum – Jorg Schagen

Wespendief

Zeventig meldingen vanaf 9 mei (1 ovv, Uitgeest – R. Mulder).

Zwarte Wouw

9 mei – 2+1+1 N, NHD Bakkum-Egmond – Hanno Pet, Willem Olbers, Joep de Leeuw e.a. Vier verschillende vogels o.b.v. tijden en kleedkenmerken.

11 mei – 1 tp, Bassinvlak, NHD Heemskerk – Mark Res

13 mei – 1 ovv, NHD Heemskerk – R. Mulder e.a.

26 mei – 1 N, Infiltratiegebied NHD Castricum – Chris Winter

Rode Wouw

7 mei – 1 Z, NHD Bakkum-Castricum – R. & J. Drost, R. Altenburg e.a.

8 mei – 1 N, Castricum en NHD Bakkum – Micha de Heus, Hans Kuperus

11 mei – 1 Z, 1N, NHD Heemskerk-Castricum – M. Res, R. Altenburg e.a.

17 mei – 1 tp, Noorddorpervlak, NHD Heemskerk – Dick Groenendijk

27 jun – 1 2kj N, Reservaat/Watervlak, NHD Castricum – H. Schekkerman

17 jul – 1 ovv, Duin & Bosch, Bakkum – Gerda Beeksma

Blauwe Kiekendief

t/m 7 jun – 1 v tp, zeeduin Heemskerk-Bakkum. Een zo langdurig pleisterende vogel (ook al in april aanwezig) hebben we in het voorjaar al lang niet meer gehad. De valleien achter de zeereep waren haar favoriete jachtterrein.

Steppekiekendief

8-12 mei – 1 v2kj tp, zeeduin Heemskerk-Bakkum – R. Altenburg e.v.a. We zien de laatste jaren vaker Steppenkieken maar pleisterende vogels zijn nog heel bijzonder. Deze was trouwens niet zo gemakkelijk te zien te krijgen, want erg mobiel in haar activiteits-gebied, dat zich ten minste uitstrekte van strandslag Heemskerk tot aan de Hoge Toren.

Grauwe/Steppekiekendief

9 mei – 1 vr N, zweefvliegveld, NHD Castricum – R. Altenburg e.a.

9 mei – 1 N, Molendijk, Castricum – Hans Kuperus

Smelleken

6 mei – 1 NO, Soeckebacker, NHD Egmond – Hans Groot e.a.

8 mei – 1 N, Soeckebacker, NHD Egmond – Rob van Bemmelen

8 mei – 1 N, Infiltratiegebied, NHD Castricum – Tinus Butter

9 mei – 1 N, Centrale Vlak, NHD Egmond – Cees Baart

11 mei – 1 N, Alderdal, NHD Egmond – KD Dijkstra

Roodpootvalk

9 mei – 1 v N, Castricum – H. Kuperus

Boomvalk

65 meldingen in mei, 29 in jun en 21 in jul. Broedaanwijzingen kwamen alleen uit Uitgeest (roepende vogels en prooioverdracht).

Slechtvalk

15 meldingen in mei, 12 in jun en 16 in jul. Er werd weer met succes gebroed in de kerktoeren in Heemskerk. Het vrouwtje daar draagt een kleurring en is in 2017 geboren in Delft (ringaflezing Danny Bregman).

Temmincks Strandloper

1-3 mei – max 2 tp, De Groote Ven, Castricum – J. de Leeuw e.a.

5-6 mei – max 2 tp, Waterberging Heemskerk – J. de Leeuw, Pim Rijk

5-7 mei – 1 tp, De Groote Ven, Castricum – J. de Leeuw, J. Vroege e.a.

10-12 mei – max 4 tp, De Groote Ven, Castricum – H. Schekkerman e.a.

Krombekstrandloper

18 jul – 1 ad N, Castricum aan Zee – H. Schekkerman, Guido Keijl

Bokje

2 mei – 1 tp, Watervlak, NHD Castricum – H. Groot. Laat!

Zwarte Ruiter

17 jun – 1 ovv, vinkenbaan

18 jun – 1 ad tp, De Groote Ven, Castricumerpolder – H. Schekkerman

Bosruiter

Twee waarnemingen in jun en 13 in jul. Geen enkele dus in mei, door de NW-winden en hoge waterstanden.

Grote Jager

31 jul – 1 Z, Castricum aan Zee – G. Keijl.

Kleine Jager

Het staartje van een goed Kleine Jager-voorjaar bracht resp. 1, 2 en 7 exx langs Castricum aan Zee op 1, 2 en 5 mei.

Ross' Meeuw

2 mei – 1 2kj tp, pieren IJmuiden – G. Keijl e.a. Meestal bij de Zuidpier, een enkele maal even onze regio invliegend. Dit betrof dezelfde vogel als op 30 apr, genoemd in het vorige overzicht.

Ross' Meeuw, Noordpier, 2-5-'21

Foto:Edwin Kerssens

Dwergmeeuw

Na recordaantallen van 12107 en 5376 langs Castricum aan Zee op 1 en 2 mei was de sterke voorjaarsstrek voorbij.

Zwartkopmeeuw

Langs Castricum aan Zee werden in mei en jul elk 2 Zwartkopmeeuwen gezien. Tijdens de inmiddels gebruikelijke juli-piek werden er 65 geteld, met als maximum 14 op 31 jul. Weg van zee waren er slechts 4 waarnemingen, in de Castricumerpolder, in de Dorregeesterpolder en boven Uitgeest.

Pontische Meeuw

1 mei - 2 1kj tp, strand Noordpier, IJmuiden – Tom Damm
8 mei – 1 2kj tp, strand Egmond-Binnen – R. van Bemmelen
24 jul – 1 juv, Noordpier IJmuiden – Hille van Zijderveld

Geelpootmeeuw

19 jun – 1 3kj tp, Heemskerker Noordbroek – R. Altenburg
17 jul – 1 1kj tp, Castricum aan Zee – H. Groot
21 jul - 1 1kj tp, Castricum aan Zee – H. Schekkerman, H. Groot
24 jul – 1 ad tp, strand Castricum – Alexander Kerssens

Lachstern

22 jul – 1 ad N, Castricum aan Zee – G. Keijl. "Vanaf telpost op ooghoogte rustig over branding/strand naar noord. Brede zwarte band aan achterrand handpennen en korte dikke zwarte snavel goed te zien."

Zomertortel

Zowaar weer een waarneming, al was het met 6-7 koertjes klaar:
11 mei – 1 zingend, Infiltratiegebied Castricum – Carel de Vink.

Koekoek

In juli werden uitgevlogen jonge Koekoeken gemeld in Vogelduin-Zuid, Ronde Berg en Grensvlak, in NHD Bakkum-Egmond.

Velduil

9 mei – 1 N, Wijk aan Zee – Huub Huneker

Ransuil

In jun-jul werden roepende jonge Ransuilen gemeld uit Heemskerk (Steenstrapark/De Kampen, Oosterweg/Vlotter), Castricum (Molendijk, Castricummerwerf, Duin & Bosch), Akersloot, Bakkum-Noord, en NHD Bakkum.

Oehoe

Het paar Oehoes in Bakkum waarvan het broedsel werd gevolgd op 'Beleef de Lente' kwam begin juni ineens niet meer opdagen bij hun twee halfwas jongen. Hiervoor was geen plausibele aanleiding aanwijsbaar, leidend (in ieder geval bij schrijver dezes) tot het vermoeden dat ze zijn gevangen of gedood. De jongen zijn elders opgevangen en grootgebracht.

IJsvogel

Met slechts 6 meldingen was het effect van de winter nog goed merkbaar.

Hop

7 mei – 1 tp, Aldertdal, NHD Egmond – Jochem en Ruben Drost e.a.

Bijeneter

28 mei – 1 N, Soeckebacker, NHD Egmond – K.D. Dijkstra

29 mei – 1 Z, De Hoge Toren, NHD Bakkum – H. Groot

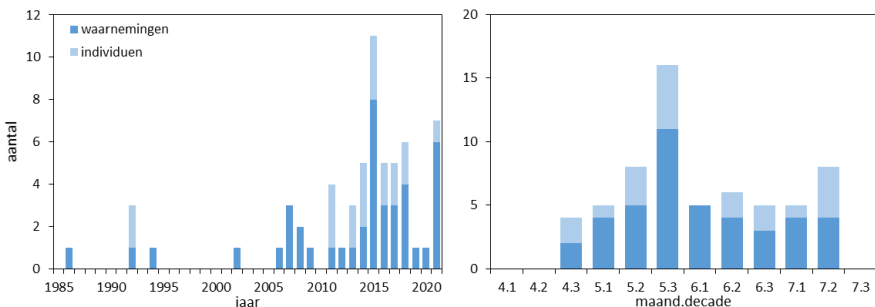
4 jun – 1 N, Soeckebacker – Arnold Wijker

20 jun – 1 Z, De Hoge Toren – H. Kuperus

12 jul – 2 Z, Vogelduin-Zuid – Herman van Oosten

19 jul – 1 ovv, NHD Egmond – L. Jalink, 'Freek'

Bijeneter maakt een opmerkelijke toename door, al waren de twee afgelopen jaren 'magertjes' (zie figuur). Eind april tot half juli is de periode waarin het meest gelet moet worden op het heldere *pruu-pruu* hoog in de lucht.

Waarnemingen van Bijeneter in Midden-Kennemerland, per jaar (links) en per decade (rechts).

(Nachtzwaluw)

Simultaantellingen op 2 en 24 jun, waarbij het hele duinterrein werd gecontroleerd, leverden helaas geen Nachtzwaluwen op, enigszins verrassend na twee jaren van aanwezigheid.

Draaihals

6 mei – 1 tp, De Bleek, NHD Egmond – Nick van der Ham

Engelse Gele Kwikstaart

Negen waarnemingen van doortrekkers tussen 2 en 23 mei, voornamelijk in het duin. Bovendien 2 territoriale mannetjes op plekken waar ze vorig jaar ook al aanwezig waren (maar zonder concrete broedaanwijzingen):

9 mei t/m 19 jul – 1 m, Heemskerker Noordbroek – Hans Stapersma e.a.

1-23 mei – 1 m tp, Zanderij Castricum – Marion Geerts e.a.

Noordse Gele Kwikstaart

9 mei – 1 N, Zuidernollen, NHD Castricum – H. Groot, M. Res

29 mei – 1 m tp, Infiltratiegebied Castricum – H. Schekkerman

Roukwikstaart

Nog 8 waarnemingen tussen 3 en 17 mei (waarvan 5 in de Zanderij, Castricum). Er waren geen aanwijzingen voor broedgevallen.

Noordse Gele Kwikstaart, Infiltratiegebied, 29-5-2021 Foto: Hans Schekkerman

Beflijster

Nog 12 waarnemingen (18 exx) tot 8 mei, met nabranders op 13 en 18 mei.

Noordse Nachtegaal

29 mei – 1 vangst, Vinkenbaan

Cetti's Zanger

Alleen gemeld van de bekende plekken: Infiltratiegebied Castricum, Groene Driehoek Uitgeest, De Woude, en de Sint Aagtendijk, Beverwijk. Op de vinkenbaan werden 4 ongeringde Cetti's gevangen in juni en 10 in juli.

Snor

Vangsten op de vinkenbaan op 19 (2 ex), 21 en 26 jul (2).

1-31 mei, 20 jul – 1 zingend, Dorregeesterpolder, Uitgeest- Willem Jas e.a.

11 jul – 1 zingend, Genieweg/Sint Aagtendijk, Beverwijk – M. Res

Grote Karekiet

4 jun - 1 vangst, Vinkenbaan. Terugvangst van vorig jaar hier geringde vogel!

Struikrietzanger

29 mei – 1 vangst, Vinkenbaan

4 jun - 1 vangst, Vinkenbaan

2 t/m 26 jun – 1 tp, Soeckebacker, NHD Egmond – H. Groot, H. Schekkerman, KD Dijkstra, e.a. Op 2 en 5 jun [voluit zingend](#), en op de 5^e ook interacterend met een Bosrietzanger. Op 6 jun nog maar sporadisch zingend, en daarna niet meer gemeld tot hij op 17 en 26 jun toch nog (niet meer zingend) op de plek bleek rond te sluipen, met daar ook nog steeds een

Bosrietzanger. Dat kan wijzen op een gemengd broedgeval, maar latere controles, ook kort na de te verwachten uitvliegdatum, leverden niets meer op. Of er daadwerkelijk gebroed is blijft dus onzeker, maar succesvol is dat niet geweest. Op Texel vond dit voorjaar wel een geslaagd broedgeval plaats, het eerste in Nederland van een zuiver paar Struikrietzangers. Gezien het tempo waarmee het aantal waarnemingen de laatste jaren toeneemt kunnen we zoiets vermoedelijk vaker verwachten.

Struikrietzanger, Soeckebacker, 5-6-'21

Foto: Hans Groot

Spotvogel

Zingende Spotvogels werden gemeld van ca. 16 locaties in het duin en 9 plekken daarbuiten, waarmee het een vrij goed jaar was in onze regio. Zoals gewoonlijk betrof het voor een deel 1-2 dagen zingende doortrekkers.

Orpheusspotvogel

28 mei – 1 zingend, Middenweg, NHD Bakkum – K.D. Dijkstra. Uitbundig zingend ([en opgenomen](#)), maar viel na een klein uur stil.

Fluiter

Zingende Fluiters werden gemeld van 13 locaties, 12 in het NHD en 1 in centrum Castricum (11 mei). Nieuwe vogels werden opgemerkt tussen 1 mei en 18 jun, de meeste tussen 8-30 mei. Op 7 locaties werd maar 1-2 dagen gezongen. Op 3 plekken in NHD Bakkum-Egmond waren er aanwijzingen voor paarvorming, maar zekere broedgevallen zijn niet vastgesteld.

Bonte Vliegenvanger

Drie vangsten op de vinkenbaan en 10 waarnemingen tussen 4 en 28 mei.

Wielewaal

Twaalf waarnemingen tussen 13 mei en 17 jun, alle uit het NHD m.u.v. een zingende in Molendijk, Castricum, op 23 mei (R. van Bemmelen). De enige plek waar langere tijd werd gezongen was de Grote Driehoek in NHD Bakkum (25-30 mei), maar of dit steeds dezelfde vogel betrof is onzeker.

Roze Spreeuw

Drie waarnemingen van adulte vogels, onderdeel van een flinke influx in W-Europa met enkele tientallen exemplaren in ons land vanaf 1 jun:

4 jun – 1 ad tp, Heemskerker Noordbroek – Lonnie Bregman e.v.a.

7 jun – 1 ad, Soeckebacker, NHD Egmond – Henk Levering

16 jun – 1 Z, Reggers-Sandervlak, NHD Bakkum – H. Kuperus

Grauwe Klauwier

Op de broedlocatie van 2020 in NHD Castricum was vanaf 14 mei een mannetje aanwezig, dat geregeld zong. Op 7 jun zat hier ook een vrouwtje maar na 10 jun stokten de meldingen. Waarnemingen eind mei en begin jun van paartjes op twee plekken in NHD Bakkum en Egmond, en van een mannetje elders in NHD Castricum bleken verrassend genoeg eenmalig, al werd op 26 jun nog een man gezien nabij de Vinkenbaan. In juli bleek toch nog een paartje aanwezig in NHD Bakkum, dat 2 of 3 jongen heeft grootgebracht.

Roze Spreeuw, Heemskerker Noordbroek, 4-6-'21

Ruud Altenburg

Roek

1 mei – 1 N, Castricum aan Zee – Ruud Altenburg, T. Admiraal

9 mei – 1 Z, Waterkuilen, NHD Egmond – H. Scheckerman

11 mei – 1 O, Zuidernollen, NHD Castricum – M. Res e.a.

Bonte Kraai

6 mei – 1 tp, Infiltratiegebied Castricum - Wouter Bol. Dit is de eerste waarneming van een zuivere Bonte Kraai in onze regio sinds oktober 2014!

Raaf

Twee intrigerende waarnemingen die een mogelijk broedpaar suggereren, dat echter gezien de locatie ook betrekking zou kunnen hebben op vrijvliegende 'tamme' (maar dan niet *erg* tamme) Raven:

21 apr t/m 11 mei – 1-2 tp, wijk Breedweer, Heemskerk – Yvonne Verdonk.

Op 11 mei: "De 2 raven, waarschijnlijk een stel, worden al enige dagen meerdere keren per dag gesignaleerd in deze buurt. In eerste instantie waren ze te schuw maar ze hebben inmiddels de kunst afgekeken van de eksters die ook gebruik maken van onze voedertafel. Het is erg moeilijk om ze hier te fotograferen omdat zij op elke beweging reageren." Een foto van 21 apr toont echter een onmiskenbare (niet geringde) Raaf.

27 mei – 1 juv tp Elbestraat, Beverwijk – 'Jessica'. "Landt geregeld bovenop de flat, hier zit waarschijnlijk een kraaiennest want deze vallen de jonge Raaf gelijk aan." (De Elbestraat ligt ongeveer 2.5 km ten Zuiden van Breedweer.)

Europese Kanarie

t/m 7 jun – 1 m tp, Rendorppark e.o., Heemskerk. Mannetje zingend aanwezig vanaf 20 apr (geldig territorium). Op 7 mei zong de vogel nabij het Steenstrapark, 1 km zuidelijker (H. Huneker). Tussen 13 mei en 6 jun geen meldingen, maar op 6 en 7 weer zingend. Aanwijzingen voor broeden werden niet verkregen.

9 mei – 1 Z, Wijk aan Zee – H. Huneker

Sijs

Opvallend veel meldingen: 39 in mei, 10 in juni en 11 in juli. Eind jun – begin jul was er lichte zuidwaartse trek met groepjes tot 10 exx. De vraag blijft knagen of er niet af en toe wordt gebroed in de omgeving.

Kleine Barmsijs

16 waarnemingen in het duin tussen 1 en 30 mei, veelal zingend overvliegende enkelingen of kleine groepjes (max. 4).

Kruisbek

41 Meldingen uit de gehele periode; grootste groepen 26 exx op 2 mei en 20 op 27 jun. Op 7 jun werd een adulte man met 3 juvenielen gezien in Vogelwater, NHD Bakkum (R. Oosterlaar).

Roodmus

Vrijwel zeker weer één of twee broedgevallen dit jaar:

30 mei t/m 27 jun – 1 m >2kj zingend, Infiltratiegebied Kieftenvlak – H. Schekkerman, R. Altenburg. Deze vogel (herkenbaar aan de zang) maakte op 3-4 jun een uitstapje naar Infiltratiegebied Castricum en werd prompt geringd op de vinkenbaan. Daarna keerde hij terug naar het Kieftenvlak

waar hij op 13, 20 en 27 juni gedrag van een gepaarde vogel vertoonde, maar een vrouwtje werd niet gezien.

30 mei t/m 27 jun - 1 m zingend, Infiltratiegebied Castricum – T. Admiraal, R. Mulder e.a. Ook deze geringd op 4 jun. Na 27 jun geen meldingen maar: 21 jul – 1 juv vangst, vinkenbaan.

26 jul – 1 juv + 1 ad v vangst, vinkenbaan. De juveniele waren vers maar niet meer piepjong; de gelijktijdige vangst van het vrouwtje doet vermoeden dat ze nog werden gevoerd en niet ver weg - in het infiltratiegebied of elders in de duinstreek - waren opgegroeid.

Lezingen & Excursies t/m 4e kwartaal 2021

Commissie Lezingen & Excursies

Ten tijde van het schrijven van dit 'programma' golden er nog steeds Corona-gerelateerde restricties die ons verhinderen u een volwaardig excursieprogramma voor het 4de kwartaal 2021 te bieden. De voornaamste huidige bottleneck heeft te maken met autovervoer. Wij vinden het nu nog onverstandig excursies te organiseren waarbij we ons per auto moeten verplaatsen.

Om die reden zullen wij, voorlopig nog, uitsluitend excursies organiseren zonder autovervoer. Echter: we verwachten dat deze restricties in de loop van het 4de kwartaal zullen vervallen, allemaal afhankelijk van het verloop van de besmettingen, en dus onzeker.

Ook betreffende lezingen gelden er nu nog beperkingen. Momenteel is het toegestane aantal aanwezigen in 'de Hoep' nog véél te klein voor lezingen. Ook hier verwachten wij de komende maanden een versoepeling, maar ook dat blijft afwachten.

Om deze redenen hebben wij nu geen ('Lezingen en Excursies'-) programma voor het 4de kwartaal opgesteld. Dat betekent dat alle excursies t/m eind dec-2021 op 'ad hoc' basis zullen plaatsvinden, en iedere keer per e-mail met u zullen worden gecommuniceerd. Zodra lezingen in een 'volle' zaal (wellicht max. 75 personen) weer toegestaan zijn, gaan we die weer organiseren. Die worden dan aangekondigd per e-mail, alsmede in de lokale krantjes.

Wij hebben nog steeds goede hoop dat ons najaarsweekend op Texel (begin okt-2021) wél doorgang kan vinden, wellicht met wat aanpassingen. Deze excursie is inmiddels volgeboekt.

Nieuwe (jeugd) leden

Redactie

T.W. Voet

Alkmaar

Het Vogelwerkgroep speldje (zie ook pagina 1)

Trotse Ed van Houten met het Vogelwerkgroep speldje, 27-8-'21
Foto: Peter Mol

WIE, WAT, WAAR IN VOGELWERKGROEP MIDDEN-KENNEMERLAND

De Winterkoning is het verenigingsblad van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. Het verschijnt viermaal per jaar: begin januari, april, juli, en oktober. Uiterste inleverdata voor kopij zijn: 15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november. Voor het digitaal versturen van illustraties moet de illustratie in JPG-formaat zijn.

Voorzitter Hans Stapersma tel. 06-22684313
Heereweg 4
1901 ME Castricum

Secretaris Arie Dekker 0251-655817
C. Huygenstraat 4
1901 JA Bakkum
secretariaat@vwgmidden-kennemerland.nl

Penningmeester Renie van der Werf 072-5337 078
Vogelwerkgroep Oosterzijweg 6a
1851 PA Heiloo
penningmeester@vwgmidden-kennemerland.nl
rek.nr. NL67 INGB 0004 4913 69
t.n.v. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

Penningmeester Kees Roselaar 072-5125 423
Vinkenbaan roselaar@xs4all.nl
rek.nr. NL03 INGB 0004 3806 80
t.n.v. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

Bestuursleden Hans Schekkerman 0251-881405
Micha de Heus 06-49918837
Piet Admiraal 0251-232603

Ledenadministratie Femie de Jager – ten Berge 0251-831286
Kerkweg 88
1964 JG Heemskerk
femiedejager@vwgmidden-kennemerland.nl

contacten

- Milieufederatie Hans Stapersma 06-22684313
- SVN Hans Stapersma 06-22684313

WIE, WAT, WAAR IN VOGELWERKGROEP MIDDEN-KENNEMERLAND

<i>Redactie</i>	Martine Kamminga Vacature	0251-679171
	Cees op den Velde	06-57565812
	Hans Stapersma	06-22684313
<i>Redactieadres</i>	Cees op den Velde Meeuwenlaan 31 1935 ER Egmond-Binnen webmaster@vwgmidden-kennemerland.nl	
<i>Website</i>	https://vwgmidden-kennemerland.nl	
<i>Vinkenbaansecretaris</i>	Arnold Wijker	072-5070793
<i>Vinkenbaancoördinator</i>	Richard Reijnders	0251-656089
<i>Commissie Lezingen & Excursies</i>	Renie van der Werf Marian van Leeuwen Ronald Sunnotel excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl	072-5337078 0251-311092 06-10403680
<i>Werkgroep Kerkuilen & Steenuilen</i>	Piet Zomerdijk	06-13935557
<i>Werkgroep Ruimtelijke Ordering, secretaris</i>	Vacature	
<i>Werkgroep Roofvogels</i>	Henk Levering Henk Schoonenberg Pr. Frederik Hendrikstraat 6 1901 CK Castricum	0251-659540 0251-656825
<i>Werkgroep IJsvogels</i>	Klaas Pelgrim ijsvogelwerkgroep@vwgmidden-kennemerland.nl	06-29098695
<i>Jongeren Werkgroep</i>	Micha de Heus Hans Kuperus	06-49918837 0251-657810
<i>AID (Algemene Inspectie Dienst) Kerkrade</i>		0800-0488

© het copyright van de artikelen, tekeningen en foto's berust bij de auteurs, tekenaars respectievelijk fotografen